

Nr 614

Av herr **Jacobsson, Per**, om straffrihet för mindre, oavsiktliga förseelser.

En grundförutsättning för att ett rättssamhälle skall fungera är att lagarnas utformning och tillämpad rättspraxis har god förankring hos samhällsmedborgarna. den enskilde måste känna och förstå att de korrektionsmedel samhället förfogar över och tillämpar har det dubbla syftet att bestraffa och tillrättaföra den som bryter mot landets lagar, men också att lagarnas utformning och tillämpning har ett allmänpreventivt syfte — att utgöra ett avhållande moment för den som frestas att överskrida lagens rāmärken.

Vi lever i ett gammalt rättssamhälle, där lagarnas utformning fortskridit successivt, i stor utsträckning betingad av samhällets förändring genom tiderna. På detta sätt har en brottslagstiftning växt fram som vi i stort sett accepterar och vars huvudgrunder de flesta medborgare känner till. Att de grova våldsbrotten och egendomsbrotten tilltar beror näppeligen på bristande kännedom om vad lagen föreskriver utan sammanhänger sannolikt mera med den slapphet i hållning och livsstil som i viss mån kännetecknar utvecklingen i de rika länderna. Det förefaller som ett stigande allmänt välstånd och ökad brottslighet skulle ha ett visst samband med varandra.

Att finna vägar för att effektivt kunna bekämpa de grova brotten är inte bara i vårt land utan i de flesta civiliserade länder ett växande problem. Risker för att respekten för vad som är rätt, för lagarnas efterlevnad, minskar mer och mer är överhängande. Tendenser till en sådan utveckling kan skönjas i vårt land; exempel från många andra länder är skrämmande.

Samtidigt som det synes uppenbart att samhället måste skärpa sina ansträngningar att bekämpa våld och brottstendenser reser sig frågan om inte vår brottslagstiftning — även om den till vissa delar är tämligen ny — ändå är mogen för en översyn, därvid det principiella och praktiska greppet från samhällets sida ställes under debatt.

Över huvud taget förefaller det som om den konventionella synen på begreppet brott och straff skulle behöva prövas och omvärderas med hänsyn till utvecklingen i samhället och de förändringar i tänkesätt och värderingar som försiggår.

Ur rent principiella synpunkter kan den frågan ställas: Skall den enskilde straffas för glömska, oavsiktlig vårdslöshet, som termen lyder, över huvud sådana förseelser där man med till visshet gränsande sannolikhet vågar påstå att någon brottslig avsikt ej förelägg? Det är ingalunda säkert att de rekvisit som

i dag erfordras för att konstituera en fällande dom, på dessa eller enahanda grunder, vare sig accepteras av den som dömes eller omfattas av en mera allmän opinion.

Det torde på allvar kunna ifrågasättas om inte en stor del av de förseelser, som i dag sysselsätter våra domstolar och på ett ogynnsamt sätt påverkar arbetsbalansen, skulle kunna redas upp genom erinringar eller ett mera smidigt administrativt förfarande av olika samhällsorgan.

Problemet är ingalunda enkelt, men detta utgör intet skäl varför man skall underlåta att uppta till prövning en fråga som för den enskildes rättssäkerhet är av största vikt och samtidigt för samhället en rättsfråga av stor principiell betydelse.

Med hänvisning till den anförda motiveringen hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en översyn av gällande straffregler i syfte att undvika straffbarhet för mindre, oavsiktliga förseelser.

Stockholm den 26 januari 1967

Per Jacobsson (fp)
